

Rapport fra Kirkenes verdensråds sentralkomitémøte i Trondheim 22.-28. juni 2016

v/Marianne H. Brekken

22.-28. juni ble sentralkomitémøtet i Kirkenes verdensråd avholdt i Trondheim. Den norske kirke ved Mellomkirkelig råds stab og Nidaros bispedømmekontor hadde en sentral rolle i planleggingen og gjennomføringen av møtet. At de praktiske forholdene var lagt godt til rette, var med på å skape en god ramme for diskusjonene og for stemningen på møtet.

Smakebiter fra temasamlingene

Pilgrimage of Justice and Peace:

Arbeidet med å videreutvikle pilegrimsturer fortsetter. En sentral del av videreutviklingen har vært å hente inn erfaringer og møte konteksten ulike kirker står i. Referansegruppen har vektlagt at pilegrimsturer er mer enn reiseliv og forbruk; gruppen har blant annet lagt vekt på hvordan Jesu vandring mot korset var en pilegrimstur. «A Pilgrimage of Justice and Peace» må bryte murene som er mellom oss mennesker, slik at den kan lede oss mot oppstandelsen. På pilegrimsreisen til Jerusalem la referansegruppen inn besøk til den palestinske slummen, en del av Jerusalem hvor pilgrimene vanligvis ikke drar. Dette for å se hvordan besøket til slummen utfordrer forståelsen av pilegrimsmålet.

Daværende generalsekretær i Samisk kirkeråd, Tore Johnsen, innledet om erfaringer fra det å være same i Norge. For den samiske befolkningen har det å bryte murene handlet om synliggjøring: «Den største trusselen mot sannhet er ikke løgn, men usynliggjøring.» Her fremgikk det at det norske samfunn og Den norske kirke ennå har en vei å gå i å fortsette forsoningsprosessen. For forsoning er ikke gjort med vedtak, men med integrerte handlinger, vektla Johnsen.

Klimaendringer, flyktningkrisen og den økende rasismen i USA er steder hvor vi kan dra nytte av pilegrimstanken. En pilegrimsvandring er ikke alltid enkel, men målet er klart. Målet for denne vandringen er rettferd og fred.

Unity:

Seminarets fokus var hvordan kirkene – gjennom å forankre sin felles visjon som Kristi kirke – kan vokse i fellesskapet av kirker og slik bli bedre tjenere for rettferdighet og fred. The Church: Towards a Common Vision ble diskutert, og arbeidet pågår nå for en videre oppfølging av de responser, spørsmål og problemer som har kommet etter høringsrunden i kirkene.

Middle East

- Oppdatering på situasjonen i Syria og den viktige rollen kirken spiller i fredsprosessen:

Det å arbeide som kirke og organisasjoner i Syria, er krevende. Organisasjonene er forpliktet til å operere innenfor systemet. Vanskelig balanse mellom å støtte styresmaktene, opprørerne og det syriske folket.

KVs engasjement er viktig for det syriske folk og må fortsette å være en tydelig stemme for;

1. Våpenhvile
2. Å få slutt på bruken av sult som våpen
3. Å frigi politiske fanger

Det ble også gitt en oppdatering på situasjonen i Palestina. Den tydeligste anmodningen var at kirkene må fortsette å være en tydelig stemme for menneskeverdet som gang på gang krenkes, og at pilegrimsreisene til Palestina i større grad må kvalitetssikres.

Religion & Violence – Religion: Way of war or path to peace?

Kirkenes verdensråd belyste også et av dagens store spørsmål; religion og vold. Seminaret hadde som målsetting å være en del av den diskusjonen som foregår i samfunnet. Vold som utføres av religiøse grupper, er økende, og vold som utføres mot mennesker på bakgrunn av deres religiøse identitet, er en økende utfordring. Dette til tross for at religiøse ledere og institusjoner, inkludert KV, kontinuerlig fordømmer vold. Behovet for å adressere og reflektere over disse spørsmålene er derfor nødvendig både i KV, men også i de ulike kirkene.

Noen punkter fra samtalen:

- *Dr. Sathinatan Clarck* sa: «Vold heller enn fred har blitt religionens ansikt i verden i dag. Det må vi som tjener Gud, gjøre noe med.»

- *Knut Vollebekk* sa: «Kirkene og religiøse institusjoner må gjøre en selvransakelse av hvordan vi kan bekjempe og sikre at ikke volden fra kristne vokser frem i våre områder. Det er enkelt for kirker å falle i fellen til nasjonalistiske partier. Kirkene blir fort brukt av nasjonalistiske politikere som ønsker å benytte kirkene for å sette grenser mellom mennesker... For noen av oss er det vanskelig med balansen mellom hva jeg tror på, og at de som tror noe annet, har de samme fundamentale rettighetene. Det bør kunne forventes av kristne og andre at alle kjemper for andres rett til frihet. Kan vi snakke om hvordan vi får en teologi som sikrer alles rett til trosfrihet? I noen av våre land er dødsstraff ennå en del av våre samfunn. Kan vi støtte hverandre i at kampen mot dødsstraff er en krenkelse mot Guds skapelse? Som kristne er vi kalt til å fremme det som er rettferdig og rett, og ikke bli brukt av dem som trykker andre ned. Spørsmålet er: Hva betyr dette i min kontekst? I min kirke? I mitt land?»

- *Berit Hagen Agøy* snakket om kjønn og vold. Et viktig perspektiv inn i samtalen ble hvordan Agøy mente at ved å bekjempe vold i nære relasjoner, kan en også bekjempe vold i det større samfunnet.

Rabbi David Sandmel snakket om hvordan antisemittismen er et uttrykk for forholdet mellom religion og vold. Sandmel utfordret på at selv om de fleste kristne kirker tar avstand til dette, er det ennå dype tanker i kristendommen som støtter opp om antisemittisme.

A pilgrimage of justice and peace with children as actors of change

Hvert år blir mellom 500 millioner til 1,5 milliard barn utsatt for vold. KV har utviklet samarbeid med UNICEF om barns rettigheter og barnevennlige kirker. En viktig del av

arbeidet med barns rettigheter handler om at kirkene ikke bare skal anse barn som en gave, men også som agenter for forandring. Programmet mellom KV og UNICEF er ment å sikre at kirkene arbeider for: 1. Å sikre at det finnes «code of conduct» for arbeid med barn i alle kirker i verden, 2. Styrke arbeidet med likestilling mellom kjønnene, jenters rett til utdanning, 3. Katastrofehåndtering, kirken som sikkert sted for barn som utsettes for vold.

Forhandlinger:

Det var knyttet stor spenning til gjennomføring av valg til eksekutivkomiteen. For første gang skulle det gjennomføres valg halvveis ut i perioden. Valg i Kirkenes verdensråd byr på store utfordringer i det å nå de ulike balansene. Valgene ble denne gangen gjennomført uten store diskusjoner, men mangelen på representasjon av leke, unge og minoritetsgrupper er stor. De nordiske landene valgte å ikke foreta halvperiodevalg og fortsatte dermed med vår representant fra Finland.

Marianne H. Brekken ble valgt til å sitte i planleggingsgruppen til den neste generalforsamlingen i 2021. Sted for generalforsamlingen vil bli bestemt på neste sentralkomitémøte i 2018. Slik det ser ut nå, vil den bli holdt i Europa.

En rekke uttalelser ble vedtatt. Arbeidet med uttalelser viser at KV ennå ikke har funnet en tilfredsstillende måte å arbeide på i sentralkomiteen. Store deler av plenumsforhandlingene ble brukt på å diskutere uttalelser heller enn programarbeidet og den finansielle situasjonen.

Konklusjon

Sentralkomitémøtene har i større grad funnet sin plass som overordnet kirkeledermøte og har dermed mer fokus på de store linjene og tematikkene. Samtidig er det tydelig at dette ønsket ikke er forankret blant alle medlemmene av sentralkomiteen. Behovet for enkeltuttalelser på det som skjer, virker for mange å være større enn de store overordnede program-, policy- og økonomiprosessene.

Mellomkirkelig råd hadde sammen med Norges Kristne Råd mye av ansvaret for steward-programmet til KV. Det er lange tradisjoner knyttet til dette programmet, og for første gang var det ikke åpent for ungdommer fra hele verden, bare for ungdom fra regionen (Norden). Dette var bestemt av KVs ledelse, men ble sterkt kritisert på møtet. I ungdomsdesken til KV er det stor interesse for hvordan ungdomsdemokratiet i Dnk fungerer.

Generelt sett virker det som det er en positiv stemning til KV blant medlemskirkene, og det er tydelig at pilegrimsfokus for mange har ført til et økt engasjement for KV, og at man tydelig ser relevansen KV kan ha inn i kirkenes kontekster.

Betydningen av arbeidet stabene i Nidaros bispedømme og Mellomkirkelig råd har gjort i forkant og underveis i møtet, kan ikke overdrives, og som medlem av sentralkomiteen fikk jeg mye positiv tilbakemelding fra både staben i Genève og fra medlemmene i sentralkomiteen.

Forslag til oppfølging for Den norske kirke etter sentralkomitémøtet:

1. «Pilgrimage of Justice and Peace»: videreutvikle våre pilegrimstradisjoner
2. Arbeide med barnevennlige kirker i Den norske kirke
3. Religion og vold inn i vår kontekst
4. Urfolks rettigheter
5. Videreutvikle samarbeidet med KVs ungdomsarbeid og nettverk – sammen med KR - Ufung.
6. «The Gift of Being»
7. Hvordan bedre kommunikasjonsflyten om KVs arbeid til våre menigheter?